

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:
NEMES JÓZSEF dr.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 k. 50 f.
Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

♣ hozzánk menekülőkért.

A román orvtámadás földönfutókká tette erdélyi testvéreinket.

Ide át, Magyarországra, az anyaországba menekülnek azok, akiknek ősei évszázadokon át őrizték hazánkat a Keletről fenyegető barbár veszedelem ellen.

Ide hozzánk, a mi testvéri körünkbe jönnek abban a biztos tudatban, hogy minden szív, minden ajtó megnyílik előttük és szeretetteljes fogadtatásra találnak.

Ide hozzánk, városunkba menekülnek tehetetlen, könyörületre érdemes aggastyánok, asszonyok, gyermekek, mert hiszen a férfiak fegyverben állanak és helyettünk védik a mi ősi hazánkat.

Van ebben a városban sok üres ház, üres lakás, egy kis zug, ahol egy-egy hajléktalan család él.

Van ebben a városban sok vendégszerető tűzhely, amely mellett tűzhegyük vesztett tisztos aggastyánok, fáradt asszonyok és elcsigázott, apró gyermekek bár ideiglenes, de meleg otthonra lelnek, amíg a vérzivataros fergeteg a hajlékuk felett elvonul.

A gondviselés a véráldozatokon kívül megkímélte városunkat a háború minden nagyobb szenvedéseitől, minden fájdalmas megaláztatástól. Nyujtsunk segédkezet és emeljük fel magunkhoz testvéreinket, akiket a legalantasabb orvtámadás a porba sujtott és megaláztatott. És áldás kíséri az irgalmat, a könyörületet és a magyar szívek színarany jóságát.

Bizunk Baja város hazafias polgárságának hagyományos nemeslelkű áldozatkészségében, hogy erejéhez mérten, vagyoni képességeivel arányban részt vesz a segítség munkájában és a hozzánk menekülőknek nem csupán pillanatnyi segínyt nyújt, amellyel rajtuk segítve nem volna, hanem a menekülteket társadalmi állásuknak megfelelő meleg otthonban, ellátásban részesíti, amíg szerencsétlen sorsukban változás be nem álland.

Kérő szóval fordulunk ezért váro-

sunk nemesen érző lakosságához, hogy azok, akik szívük hazafias sugallatát követve, vagyoni erejükhöz mérten hajlandók a hozzánk menekülő erdélyi testvéreinknek lakással, ellátással, avagy mindkét irányban szeretetteljes segítségükre lenni, sziveskedjenek ebbeli kötelességüket a város polgármesteri hivatalánál, avagy dr. Reiser Antal tb. tanácsnyk jegyzői hivatalában szóval vagy írásban mihamarabb bejelenteni, hogy a segítség mérve és módja még idejekorán megszerveztethessék.

A második sinpár.

Még javában dul az élet-halálharc, a nemzet önvédelmi küzdelmei még napról-napra újabb áldozatot kívánnak az ország közönségtől, azonban az eleintén halvány mécsesként pislogó béke reménysugara mind nagyobb és nagyobb méretekben előreveti árnyékát és ma már a béke utáni gazdasági berendezkedés és munka előkészületei folynak javában.

Ebben a munkában nem csekély szerep fog jutni vasuti hálózatunk kiépítésének és fejlesztésének. Ez a háború megmutatta, hogy mily fontos tényezője a nemzet gazdasági életének és védelmének a fejlett vasuti hálózat. Ellenségeink összes sikereiket a fejlettebb közlekedési hálózatuknak köszönhetik. Remélni lehet tehát, hogy az illetékes tényezők a háború szomorú tanulságain okulva, mindent el fognak követni, hogy nyugat helyett több évszázados ellenségünk irányában, tehát Magyarország észak, illetőleg délkeleti határai felé fogja fejleszteni vasuti hálózatunkat.

Ezzel nemcsak az ország határának védelmi lehetősége erősödik meg, hanem egyúttal annak közgazdasági fellendülése is nagy hasznát fogja venni, mert egyrészt keleti Magyarországnak kiaknázatlan kincsei hozzáférhetőbbek lesznek, másrészt és különösen, mert a távoli keletet fogja közelebb hozni az ország szívéhez. A mult ugyanis megmutatta, hogy dacára minden fáradozásunknak, dacára a legnagyobb tökélyre kifejlesztett összeköttetéseknek, a fejlettebb kulturájú és gazdaságu nyugatot nem bírjuk magunkhoz vonzani. A kelettel, amelyik a vasuti hálózatok léte előtt Magyarországon keresztül kereste fel a nyugatot, mitsem törődünk. Az eredmény tehát az volt, hogy a nyugati jó összeköttetés csak a külföldnek magyarokból álló idegenforgalmát emelte, a keletet pedig teljesen elvesztettük.

Ezen az állapoton pedig csakis az segíthet, ha az érdekelt tényezők a mult tanulságain okulva, újból a kelet elhanyagolt forgalmával kezdenek törődni. Ezzel nemcsak Magyarország kereskedelmét és iparát fogják fellendíteni, hanem az ország idegenforgalmának fognak ma még meg nem becsülhető szolgálatot tenni.

A kormány be is látta a mult hibáit és úgy északkeleti, valamint a déli Magyarországon meglévő vasuti hálózataiban a kettős vágányok számát szándékozik szaporítani. Ez az elhatározás az érdekelt megyék és városok többjében nagy mozgalmat váltott ki.

Országos érdekek teszik kívánatosná és ezt a világháború is igazolta, hogy Baja városa, mint Erdélynek a magyar tengerparttal összekötő vasuti fővonnalnak dunamenti és nem is annyira személyi, mint áruforgalmi központja, belekapcsolódjék abba a nagy forgalomba, amelybe dunai vasuti hidjánál fogva a nagy magyar Alföldet a Dunántullal legrövidebb uton összekötvé, mezőgazdasági, valamint ipari terményeit a dunai forgalomba és a Dunáról a vasutra terelje. Kétségtelen, hogy városunk jövő fejlődése a vasutnak a vizluttal leendő fejlettebb összeköttetése és Szabadkától Dombóvárig lefektetendő új sinpárnak, az ugynevezett kettős vágánynak mielőbbi kiépítésétől függ.

Baja városa szerencsés fekvésénél és dunai vasuti hidjánál fogva kettős közlekedési eszköz forgalmának központjába esik és ennél fogva a vasuti fejlesztés, illetőleg a kettős vágánynak Szabadkától Dombóvárig való kiépítésében előnyös helyzetben van más városok felett és ezt a körülményt nemcsak az egészséges közlekedésügyi politika, de stratégiai okok is igazolják.

Mozgalmat kell indítanunk és a siker biztosítása érdekében kívánatos volna, ha e mozgalmat a városi tanács maga irányítaná, mihelyt — a most még munkálatban levő — Budapesttől Belgrádig a második vágány elkészült. Ezen mozgalomba be kell vonni Szabadkától Dombóvárig az összes érdekelt közösségeket.

Semmi kétségünk nem lehet azért, hogy kérelmünk illetékes helyen meghallgatásra talál és álláspontunk diadalmaskodni fog, hisz úgy az olasz, valamint a balkán csaták megmutatták, hogy mindkét irányban Magyarországon keresztül a legrövidebb főút Baján át vezethet.

Adakozzunk a bajai rokkantaknak, hadiárvának és a hadbavonultak szegény családtagjainak. Adományokat elfogad a polgármesteri hivatal.

Szerződésünk Romániával.

— Ferenc József és Károly király megállapodása. — Véd- és dacsövetségünk a hitszegő állammal. —

Tisza István gróf miniszterelnök a magyar képviselőház legutóbb tartott ülésén többször a legnagyobb határozottsággal jelentette ki, hogy a monarchia és Románia viszonyát egymás közt és a kívülről álló hatalmakhoz szövetséges szerződés szabályozza. A magyar miniszterelnök becsületes lelkével a legutolsó pillanatig összeférhetetlen volt az a gondolat, hogy Románia, amelynek királya aláírta azt a kötelező ígéretet, hogy az esetre, ha Oroszszággal háborúba keverednénk, mellénk áll, széttephesse azt a nevezetes államokiratot, amelynek erejét népek becsülete garantálja. Nem így történt. Románia álnok szövetségesnek bizonyult, orvul megtámadott bennünket.

Ennek a gaztettnak történelmi nevezetességű és jelentőségű dokumentumát a legilletékesebb forrás rendelkezésre bocsajtotta, hogy lássuk azt a végtelen perfidiát, azt a bosszúért kiáltó erkölcstelenséget, amely a központi hatalmak zsirjából meggazdagodott Románia produkált. A történelem számára megörökített az a szövetséges szerződés, amelyet 1880-ban Bécsben Ferenc József király és Heymerle külügyminiszter, Bukarestben pedig Károly király és Boelesku külügyminiszter írtak alá. A szerződés negyven esztendőre véd és dacsövetséget létesített a monarchia és Románia között. A monarchia annak minden egyes megállapodását betartotta, ellenben Románia rutul megszegte. A szerződés nyolc pontja a következő:

1. A szerződés első pontja azt tartalmazza, hogy ez az okmány osztrák—magyar—román titkos konvenció, amely a keleti kérdés esetleges megoldása alkalmára a két állam politikai és katonai összeköttetését megszeli meg.

A 2. pont szerint Románia Ausztria-Magyarország ellen Románia határain belül semmiféle ellenséges akciót nem enged meg, viszont Ausztria-Magyarország garantálja, hogy Károly királyt és az uralkodó családot veszély esetén bármely hatalommal szemben is megvédelmezi és az akkor még hercegi címet viselő Károly királyi címét bármikor hajlandó elismerni.

3. Ha olyan új eszmék és irányzatok (szabadgondolat, szocializmus, anarchizmus, irridentizmus) terjednének el Romániában, melyek uralkodói jogokat érintenének, vagy csorbítani akarnának, Ausztria-Magyarország az uralkodó család kívánságára elnyomni igyekszik Romániában ezt az áramlatot.

Románia megígéri, hogy határain erődtényeket emel az esetleges orosz beavatkozás ellen és korlátozni fogja úgy az orosz hajó, mint vasuti közlekedésnek Románia felé való csatlakozását és megfordítva. Az oroszok kívül bolgár és szerb közlekedés bekapcsolását is a minimumra fogja leszorítani Románia.

4. Románia nem léphet más állammal sem katonai, sem politikai, sem kereskedelmi szövetségre Ausztria-Magyarország tudtán kívül. Ha Románia esetleg kibővítené az ország területét az orosz, a szerb vagy a bolgár állam rovására, Ausztria-Magyarország egész befolyásával segíteni fogja a szövetségesek ebbeli tervét.

5. Románia lemond az Ausztria-Magyarország sérelmére folytatott irridentista törekvésekről és Erdély, a Bánság Bukovnia terü-

letére nem aspirál. Ausztria-Magyarország késznek nyilatkozik Romániát segíteni abban, hogy Besszarábiában és Macedóniában, továbbá Dobrudzsában a nép elrománosodjék.

6. Ha Románia speciális jogai megvédése miatt háborúba keveredik bármely állammal, Ausztria-Magyarország segítségére siet és nemcsak közösen folytatják a háborút, hanem a békét is közösen kötik meg.

Románia kötelezi magát, hogy az esetre, ha Ausztria-Magyarország háborúba keveredik Oroszszággal vagy Törökországgal, továbbá Szerbiával, akkor teljes haderejét és összes szárazföldi és vízi erődtényeit rendelkezésére bocsátja a monarchiának.

7. Ha azon negyven év alatt, amely időre ezt a szerződést kötik, Ausztria-Magyarországnak sikerülne a balkáni államokat és nemzeteket a Habsburg-ház hegemoniája alá juttatni, akkor a román királyság a legszélesebb méretekben részt kap az Ausztria-Magyarország számára megszerzett előnyökből. Ausztria-Magyarország uralkodója ebben az esetben saját maga elhatározásából a monarchia újonnan megszerzett területéből egy-egy részt átenged Károly királynak, vagy utódainak. Románia megígéri, hogy kapuit nyitva tartja a magyar és osztrák ipar és kereskedelem termékeinek s a katolicizmust és a germánizmust istápolja.

8. Jelen szerződés negyven év múlva hatályát veszti, mindkét fél részére a fölmondási idő huszonnégy hónap, de ha a fölmondási idő alatt a szövetségesek valamelyike háborút kezd, a másik félnek kötelessége e megállapodás feltételeit betartani.

Mi áll még moratórium alatt?

Az 1915. júliusban kiadott moratóriumfeloldó tennel tudvalevően véglegesen megállapította azokat a terminusokat, melyeknek beálltával a különböző fajtájú, annak idején moratórium alá vont tartozások a moratórium alól fokozatosan felszabadulnak. Az árutartozások tekintetében ezirányban mos a helyzet a következő: 1916. július 31 ére 100 százalékig, vagyis teljesen felszabadultak azok az összes árutartozások, (nyílt számlák és az áruhitelvező birtoában lévő áruváltók), melyek az eredeti megállapodás szerint bezátólag az 1915. ápr. 30. jártak le. Az 1915. máj. lejáratoknál 1916. július végén még feloldatlan maradt 10 százalék, mely 1916. augusztusban fizetendő; az 1915. júniusi esedékességből ugyancsak 10 százalék, melyet 1916. szeptemberben kell lefizetni, végül az 1915. július lejáratokból még feloldatlan maradt 20 százalék, melyből 10 százaléka 1916. augusztusban, 10 százalék pedig 1916. októberben fizetendő. Eszerint 1916. október végére az annakidején moratórium alá vont összes nyílt (váltóval nem fedezett) árutartozások, ugyancsak a fedezetül adott és az áruhitelvező birtoában lévő váltók 100 százalékig, vagyis teljesen felszabadulnak a moratórium alól. Az áruhitelvező által tovább adott áruváltó, a váltót leszámitóelő pénzintézet kezében pénzváltóvá lesz és a pénzintézet részéről az ilyen váltónál csak a pénzváltókra irányadó szabályok szerint követelhető a törlesztés, vagyis — amennyiben nem a háború által közvetlenül érintett, eltérő rendelkezés alá eső vármegyék és városok forognak szóban — eddigelé tőkében követelhetők az

1915. január végéig lejárt váltókra 60 százalék, az 1915. február májusban lejárt váltókra 55 százalék, az 1915. június—júliusban lejárt váltókra 50 százalék. A fennmaradó összeg az 1914. október végéig lejárt váltóknál 1916. októberben, az 1914. november 1-én vagy később esedékessé vált papiroknál 1916. évi novemberben követelhető.

HIREK.

— Áthelyezések. Győry Tibor dr. törzsoorvost, a bajai cs. és kir. katonai kórházak parancsnokát felettes hatósága e héten Budapestre áthelyezte és az upesti új katonai kórház szervezésével megbizta. Győry Tibor dr. rövid ideig, mindössze csak néhány hónapig állott a bajai cs. és kir. katonai kórházak élén, mégis ezen rövid időn keresztül kifejtett működésével, jóakaró erélyével és kitűnő adminisztratív tehetségével az itteni katonai kórházak vezetése körül jelentős érdemeket szerzett magának. Távozását a bajai társadalom, amely egyéni értékes tulajdonait csakhamar felismerte és megbecsülte, sajnálattal látja. A katonai kórházak vezetését ideiglenesen Oláh Béla ezredorvos látja el. — Varjas Sándor a népf. főhadnagyot, ügyeleti tisztet, aki Baján a gazdasági munkabizottság szervezése óta működik, Budapestre áthelyezték. Helyébe ügyeleti tisztül Békés Gyula népf. főhadnagyot helyezték át Szekszárdról, aki hivatali működését már megkezdte.

— Közgyűlés. A város törvényhatósági bizottsága f. hó 13. án délután 3 órakor rendszertint közgyűlést tart, amelyre dr. Vojnics Ferenc polgármester a meghívókat a bizottsági tagoknak ma megküldte.

— Hatósági ellátásra való felvétel. Dr. Vojnics Ferenc polgármester hirdetményt bocsájtott ki, melyben felhívja mindazokat, akik akár teljes lisztszükségletük, akár pedig annak saját termésük vagy vásárolt gabonájuk által nem fedezett része erejéig hatósági ellátásban óhajtanak részesülni, hogy hatósági ellátásra leendő felvétel végett f. hó 10. ig a hatóság-nál feltétlenül jelentkezzenek, mert ellenkező esetben hatósági ellátásban nem fognak részesülni.

— Baja város és vidékére szervezett munkásbizottság ujonnan kirendelt ügyeleti tisztje Békés Gyula honvéd főhadnagy ez uton is felhívja a munkaadók figyelmét, hogy a hadifoglyok részére ruhákat és egyéb felszereléseket ne vásároljanak, mert ezek nem honoráltak. A ruházati szükségletek a megfelelő fogolytáborokból fognak beszereztetni, a szükségleteket magukban foglaló jegyzék tehát hozzá nyújtandó be.

— Iskolai beiratások. A kultuszminiszternek a lapokban már közzétett újabb intézkedése folytán a bajai ciszt. főgimnáziumban f. hó 28. án lesznek javító, pótló, fölvételi és magánvizsgálatok. A beírás f. hó 29. és 30. án lesz d. e. 9—12 óráig. Veni sancte október hó 1-én lesz. Az előadásokat október hó 2-án kezdik meg. — Az izr. polg. leányiskolában a beiratásokat f. hó 11-én, 12-én, 13. án eszközik. Az előadások itt október hó 2. án kezdődnek.

— Földbirtokosainknak figyelmébe ajánljuk a közeledő őszi buzavetés alkalmával dr. Keleti és Murányi upesti cégnek mai Corbin hirdetését annyival is inkább, mert a rézgálic buza csávázáshoz lényegesen drágább és alig kapható.

— **Csapatbeosztások a háboruban.** A hadtest háboru idején szabály szerint 60,000 emberből áll, de állhat többől is, a szükség szerint, amennyit hozzá beosztanak. A dandárhoz 10,600, az ezredhez 5300, a zászlóaljhoz 1160 s egy századhoz 258 ember tartozik háborus időben.

Dr. Cholnoky Jenő előadásának bruttó-jövedelme 346 K volt, melyből Szilágyi moztulajdonos 60 koronát kért a hadi özvegyek és árvák alapja javára az ő nevében átengedni, kiadásai megértése fejében. Egyéb kiadások levonása után 231 K 48 fillér marad. — Felülfizetni szívesek voltak: Müller József 2 K, Schwarz József 2 K, Moder István 3 K, összesen 7 koronát.

— **Bucusi Vodicán.** Kisasszonynapján volt a keresztény egyház egyik legnagyobb bucsuja Vodicán, ahova a közeli és távoli vidék ajtatos népe nagy tömegben zárandokolt. Az idei bucsu az előző évekhez képest kevésbé látogatott volt, amit főleg rossz időjárás okozott. A bucsusok száma 2800—3000 lehetett.

— **Zálogtárgyak elárverezése.** Baja város rendőrkapitánysága, mint I. fokú iparhatóság közhírré teszi, hogy a városi zálogintézetben az 1916. évi július hó 31-ig lejárt és nem rendezett zálogtárgyak folyó évi szeptember hó 27-ik és a következő napjának délután 3—5 óra közötti idejében, a városi zálogintézet helyiségében (Nagykaszárnya) nyilvános árverésen eladtnak.

— **A hősi halál igazolása hagyatéki ügyekben.** A m. kir. belügyminiszter köz tudomásra hozta, hogy hadbavonult katonai és polgári egyének hagyatékainak tárgyalása nemcsak az állami halálozási anyakönyvek, hanem bármely katonai hatóság által kiállított hivatalos bizonylat, vagy a hivatalos veszteségjelentés alapján is fogantatosítható. A belügyminiszter ennél fogva 48,211. számú rendeletében felhívja az összes katonai parancsnokságokat és hatóságokat, hogy valakinek elhalálozásáról csak az esetben állítsanak ki hivatalos bizonylatot, ha az illetőnek halála minden kétséget kizáró módon és hiteles érdemlően meg van állapítva, mivel a hamis adatok közlése súlyos következményeket von maga után.

— **Új népfőlkölői szemlék.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a hadtápkörletbe kirendelt és a háboru óta beosztott népfőlkölésre kötelesek: a postások és vasutasok minden rangban, az önkéntes kerékpáros alakulások tagjai népfőlkölői szemlére előállítandók. E szemlék egyrésze már le is folyt a hadtápkörletekben. Hogy a fegyveres szolgálatra alkalmasnak talált posta, távirat- és vasuti tisztek megtartják-e eddigi rangjukat, erre nézve még nincsen döntés.

— **Gépészek bevonulása.** A hadügyminiszterium elrendelte, hogy nemcsak a november 30-ig felmentett gépészek és cséplő-gépkészítők, hanem azok a gőz- és motorképgépészek és fűtők is, kik a népfőlkölési szolgálattól bizonytalan időre vannak felmentve, de az 1913. és 1914. zorozási évfolyamba tartoznak, f. évi november 30-ával a tényleges katonai szolgálatra bevonultatandók.

— **Felmeit lisztadag hadifoglyok részére.** A belügyminiszter közzétette a csatolt ki a polgári ellátásban levő hadifoglyok liszt- és kenyérfogyasztása tárgyában. E szerint a hadifoglyokat, mint nehéz munkát végzőket, 30 dekagramm liszt, illetve 42 dekagramm kenyér illeti meg naponként.

— **Cigaretta-jegyet kapunk.** Híre jár hogy néhány napon belül kormányrendelet jelenik meg, amely a dohányfogyasztás szabályozását tartalmazza és megszabja, hogy idehaza, a front mögött minden egyes dohányos mennyi szivart és cigarettát fogyaszthat. A rendelet intézkedik még a cigaretta és szivarjegyek behozataláról is. Hír szerint minden fogyasztó két szivar, illetőleg négy cigaretta bevásárlására kapna igazolványt. A küzdő harcok adagját nem akarják leszállítani, így idehaza kell a fogyasztást csökkenteni. Az sokkal méltányosabb is, hogy inkább az itthonmaradottak: nélkülözzenek, mint a harcra menő katonák, akik a szenvedések közepette inkább rászorulnak a dohányra.

— **Lopások.** Mostanában a személyszállító hajókon igen gyakori lopások történnek, amiből arra lehet következtetni, hogy egy nagyobb tolvajtársaság egy-egy tagja szinte természetien helyezkedik el a budapest—belgrádi személyszállító hajókon, ahol rendszerint a hálófülkébe lopóznak és megdézsmálják az ott nyugodtan alvó utasokat. Legutóbb csütörtökön történt ismét nagyobb lopás, amikor is Ézsi János szeremei gazdálkodótól 1000 K-t, Fleischmann Benő itteni fűszerkereskedőtől pedig 60 K-t és duplafedeltű aranyórát láncostól ellopták. Mindketten csütörtökön este 10 órakor Budapestenszálltak be a Rudolf trónörökös nevű viselő hajóra, ahol később hálófülkét váltottak és lefeküdtek. Hajnal felé felbredtek és észrevették, hogy a párnájuk alól ismeretlen tettes a pénztárcájukat ellopta. Bajára érve, mindketten feljelentést tettek a rendőrségnél, ahol a nyomozást nyomban megindították.

— **A „Ratin“ bakteriologiai laboratórium részvénytársaság patkányokat és egereket ölő betegség specifikus eldizőjét tenyészti.** E praeparátum, melyet Magyarországon a »Ratin« vezérképviselőség Budapest, Rottenbiller-utca 30. »Ratin« elnevezés alatt hoz forgalomba, a patkányokat és egereket ellenhatatlanul vonzza és még a legbősegebb csapás esetén is rövid idő alatt kiirtja, mert egyik rácsáló a másikat fertőzi. A m. kir. állami bakteriologiai intézet véleménye szerint semmi más állatra a »Ratin« nem ártalmas. Mezei egerek irtására szintén sikerrel alkalmazható a »Ratin« Elismeréssel nyilatkoznak a legnagyobb gazdaságok, malmosok és egyéb nagy vállalatok az ország minden részéből.

Főmunkatárs:

BOGOVICS BÉLA.

A világhírű Földes-féle

Margit Crème és szappan

használata által arc
tisztá, üde és bájos lesz.

A Margit-Crème a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összehatásában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatású már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-Crème utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjegyvel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindegyik felelősséget. A Margit-Crème ártalmatlan, zsírtalan, vegyítiszta készítmény, amely a külföldön általános feltűnést keltett. Ára 1'50 f. nagy tégely 3— f. Margit-szappan 1'50 fillér. Margitpoudre 1'50. Gyártja

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára ARADON.

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és illatszerkereskedésben.

Legjobb tisztító ital

MATTONI-FÉLE GLESSHÜBLER

Itj mészszegény és savanyúvíz

A nagy nyeltes

Isze tiszta, azonsava gyöngyöző, könnyen emészthető, az egész szervezetet feltisztítja

PATKÁNY-EGÉR
HÖRCSÖG ÉS ÜRGE IRTÓ
BAKTERIUM
"RATIN"
PROSPEKTUS INGYEN
RATIN LABORATORIUM
BUDAPEST, ROTTENBILLER-U.30.

Vágó- sertéseket

berakó állomáson átvéve, maximális áron vásárol megbizásból a

Szegedi Hus- és Vásárpénztár R.-t.

SZEGED-KÖZVÁGÓHID

Távíratí cím: Huspénztár. Interurbán telefon 615. - Szives ajánlatok fenti címre kéretnek.

Nyilvánossági joggal felruházott

bajai női kereskedelmi szaktanfolyam.

A bajai Női Kereskedelmi Szaktanfolyamba felvételtnek a nm. vall. közokt. min. ur 1914. évi 86287. sz. idevonatkozó rendelete alapján mindazok, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola vagy a gimnázium negyedik osztályát sikerrel végezték. Huszonötéven felüli nők a tanári kar határozata alapján vétetnek fel. Az iskolázottságukat bizonyítvánnyal igazolni nem tudó, de 16. életévüket betöltött nők felvételi vizsgálat alapján vétetnek fel. A tanítás évi díja 165 korona. A tanfolyam záróvizsgával végződik, melynek befejezte után a növendékek megkapják egész évi előmenetelüket tanúsító bizonyítványukat, mely őket azután szak-képzettségüknek megfelelő állás elnyerésére képesíti. — A beiratkozás ideje szeptember hó 1., 2., 3., 4., 5. és 6-án d. e. 9—11-ig és d. u. 3—5-ig.

A szaktanfolyam tanárkara nevében:
Rothschild Klauber Teréz
igazgató. Munkácsy Mihály u. 2. sz.

Óriási

bajok vannak most a bádogdobozok körül a nagy bádoghiány miatt, úgy hogy gyáramban több ízben üzemszavar fordult elő, mert nem tudtam a sokféle nagyságu bádogdobozokat beszerezni. Mély tisztelettel kérem tehát a t. fogyasztó közönséget, hogy bevásárlásainál legyen szives csak az óriási

Fedák

cipőkrémet kérni, hogy a szükséges dobozok készítése egyöntetű legyen, mert csak így lesz módomban tisztelt vevőim óriási szükségletét, dacára a súlyos viszonyoknak, kielégíteni. Az óriási Fedák-

Cipőkrém

ma már nélkülözhetetlenné vált minden háztartásban, mert Háziaszonyaink meggyőződtek arról, hogy ezen kipróbált, jó cipőkrém az összes gyártmányokat felülmulja! Az óriási Fedák-cipőkrém a nyers anyagok folytonos emelkedése folytán

40 filléres

árban kerül forgalomba, mert sikerült nagyobb mennyiségű, elsőrendű minőségű nyers anyagot beszerezni és így háboru előtti kitűnő minőségben

mindenütt kapható!

VADÁSZ ZSIGMOND

vegyészeti gyára

Budapest, VI., Lehel-u. 20.

ŐSZI VETÉSHEZ

Corbin magesávázószer változatlan áron kapható. **Corbin** megóvja a vetőmagot varjak és egyéb madarak kárttevésétől, üszögtől, rothadástól, férgektől. — Egyszerű használati utasítás. — Ezerszeresen kipróbálva, kitűnő bizonyítványok. — Olesó.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.

☛ Rendeléseket és kérdezősködésekert idejekorán kérünk. ☚

KOLLÁR A. BAJA

ALAPITTATOTT 1846

TELEFON SZÁM 187

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ- ÉS
RAJZSZERKERESKEDÉSE • ÜGYVÉDI
ÉS KÖZSÉGI NYOMTATVÁNY-RAKTÁR

AZ 1900. ÉVI HELYI IPARKIÁLLITÁ-
SON ARANYÉREMMELE KITÜNTETVE •
A BAJAI HIRLAP KIADÓHIVATALA

KÖNYVNYOMDA KÖNYVKÖTÉSNET